

משנה שלמה

שאלות ותשובות (רב ברירתי)
עם הפתרונות בסוף כל פרק
לחזרה ושינון על מסכת

סוכה

נכתב בסייעתא דשמיא
ע"י שלמה שיפמן

ניתן להשיג ספרים נוספים בסדרה

- ברכות
- שבת
- ראש השנה
- תענית
- תגיגה
- יומא
- מועד קטן
- ביצה
- מגילה
- קידושין

© כל הזכויות שמורות

אין להעתיק או להפיץ ספר זה או קטעים ממנו בשום צורה ובשום אמצעי, אלקטרוני או מכני, לרבות צילום והקלטה, ללא אישור בכתב מהמחבר.

ניתן להשיג את הספר
בנייד 052-5802345

המעוניינים לתרום למטרות הנצחה לע"נ
או להבדיל לשמחות, רפואה, ברכה והצלחה
יפנו למס' הטלפון הנ"ל

הסכמת הראשון לציון מרן הרה"ג יצחק יוסף שליט"א

הרב הראשי לישראל
מחבר הספרים ילקוט יוסף

(ההסכמה ניתנה לספר משנה שלמה על מסכת ברכות)

דברי ברכה

ב"ה ד' תמוז תשע"א

הנני לברך בזה את היקר ונעלה
אודה תורה ה"ה ר' שלמה
שיפמן נר"ו

על פעולותיו לזיכוי הרבים,
לזכותם בלימוד תורה"ק ושינון
הסוגיות, חזרה על הדברים,
לזכור את דברי התורה הזאת.

ויה"ר שיזכה להמשיך עוד לזכות
את הרבים להפיץ תורה ויראה,
כי אנו אין לנו שיור אלא התורה"ק.
כי הם חיינו ואורך ימינו, ויזכה
להגדיל תורה ולהאדירה.

בברכת התורה
ולומדיה
יצחק יוסף

ד"ה. ד' תמוז תשע"א

דברי דרכי

הנני לברך את היקר ונעלה
אודה תורה ה"ה ר' שלמה שיפמן נר"ו
על פעולותיו לזיכוי הרבים, לשינון
תורה"ק ושינון הסוגיות, חזרה על
הדברים, לזכור את דברי התורה הזאת.
ויה"ר שיזכה להמשיך עוד לזכות את הרבים
להפיץ תורה ויראה, כי אנו אין לנו שיור
אלא התורה"ק. כי הם חיינו ואורך ימינו.
ויזכה להגדיל תורה ולהאדירה.

מחבר הספרים

יצחק יוסף

הסכמת

כ"ק מרן אדמו"ר מסאסוב שליט"א

בס"ד

ערש"ק פ' אמור ל"א למ"טמונים תשע"ג

המלצה

הנני בזה להיות לפה ולמליץ על ספרו המשובח והמפואר על ששה סדרי המשנה שעשה וסידר וחיבר ידידי החשוב הרה"ח שלמה שיפמן הי"ו ואשר הוא ת"ח ועוסק באורייתא תדירא ויגע וטרח ועמל בתורה ה"ק ועשה פירוש וביאור נפלא למאוד על דבריהם ה"ק של חז"ל במשנה הקדושה וכל מה שכתב הוא עפידה"ק של רבותינו ה"ק כגון הרה"ק מברטנורא ורביה"ק בעל התו"ס יו"ט ועוד ממפרשי המשנה המסורים בידינו מדורי דורות ובוודאי יהיה פירושו זה לעזר רב לכל מי שעוסק ולומד בדברי רז"ל ה"ק חכמי המשנה ושכרו רב מאת השמים כי מקרב בפירושו זה את דבריהם ה"ק של חז"ל אל הבנת הלומד וזכות התורה"ק יגן עליו ועל העוסקי בתורה"ק להתברך בכל ברכות התורה לאויט"א

הכוה"ח לכבוד התוה"ק ולומדיה

ה"ק יוסף דוד טייטלבוים

אב"ד קרית ישמח משה

הסכמת הרה"ג אביגדר נבנצל שליט"א

רב העיר העתיקה בירושלים תובב"א

(ההסכמה ניתנה לספר משנה שלמה על מסכת שבת)

יגדר ל' ה'אצטע אגרוה' יעקב פסח שני ב"ט למטמונים ירושלים ע"ק תוכ"א
 ראיתי את החובר המבשר על מסכת שבת, קובץ שאלות לחברה היהודית, המכונה
 לסוף כל פרק, והוא עשוי לאור שני מאמרים את הלומד, וידוע שבתורה החבור הוא דבר גדול,
 וזכה המחבר שליט"א, הרה"ג ר' שלמה חיים שיפמן שליט"א, שיצא ויציאת חילום חילום חילום,
 ויתברך בכל הברכות השמורות למחזיק עץ חיים ותומכי, עד ביאת ינון ועד בכלל,
 כעתירת צעיר הלויים
 אביגדר נבנצל

בס"ד ב' פ' "וזכרתי את בריתי יעקוב" פסח שני כ"ט למטמונים ירושלים עה"ק תובב"א

ראיתי את החוברת משנה שלמה על מסכת שבת, קובץ שאלות לחזרה על
 המשניות, התשובות הנכונות בסוף כל פרק, והיא עשויה בטוב טעם ומעוררת את
 הלומד, וידוע שבתורה החבור הוא דבר גדול, וזכה המחבר שליט"א, הרה"ג ר'
 שלמה חיים שיפמן שליט"א שיעשה ויצליח להגדיל חילים לתורה, ויתברך בכל
 הברכות השמורות למחזיק עץ חיים ותומכי, עד ביאת ינון ועד בכלל,

כעתירת צעיר הלויים
אביגדר נבנצל

מפתח

3	הסכמות
8	תפילה לפני הלימוד
9	הקדשות
11	הקדמה
13	פרק א'
32	פרק ב'
43	פרק ג'
62	פרק ד'
76	פרק ה'

תפילת רבי נחוניא בן הקנה לפני הלימוד

כתוב בטור ובשו"ע א"ח סי' ק"י סעיף ח' הנכנס לבית המדרש יתפלל
 וכתב במגן אברהם בשם האר"י הקדוש זי"ע שיש לאמרה בכל בוקר ותפלת מודה בכל ערב

יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי שלא יארע דבר תקלה על ידי ולא אכשל בדבר הלכה וישמזון בי זכרי ולא אומר על טמא טהור ולא על טהור טמא ולא על מותר אסור ולא על אסור מותר ולא יכשלו זכרי בדבר הלכה ואשמזון בהם. כי ה' יתן זכמה מפיו דעת ותבונה: גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך:

וכתב הט"ז שיש לומר נ"א

יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי שתאיר עיני במאור תורתך ותצילני מכל מכשול וטעות הן בדיני איסור והיתר הן בדיני ממונות הן בהוראה הן בלימוד. גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך. ומה שישגיתי כבר תעמידני על האמת ואל תצל מפני דבר אמת כי ה' יתן זכמה מפיו דעת ותבונה.

כתב בספר מעבר יבק (מאמר ד' ח"ב פ"ב) שקבלה בידו ג"כ לומר

יערוף כמטר לקוזי תול כטל אמרתי:
 כשעירם עלי דשא וכרביבים עלי עשב:
 צור תעודה זותום תורה בלמודי: ישר והפוך
 ברוך אתה ה' למדני זקיקך: ג"פ ישר והפוך
 בזקתיך אשתעשע לא אשכזו דבריך:

שיר המעלות הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' העמדים
 בבית ה' בלילות: שאו ידיכם קדש וברכו את ה': יברכך
 ה' מציון עשה שבמים וארץ:

לאחר הלימוד יאמר

מודה אני לפניך ה' אלהי ואלהי אבותי ששמות זולקי מיושבי בית המדרש ולא שמות זולקי מיושבי קרנות. שאני משכים והם משכימים, אני משכים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים, אני עמל והם עמלים, אני עמל ומקבל שכר והם עמלים ואינם מקבלים שכר, אני רץ והם רצים, אני רץ לזווי העולם הבא והם רצים לבאר שזות שנאמר: ואתה אלהים תורדם לבאר שזות אנשי דמים ומרמה לא יזצו ימיהם ואני אבטזו בך:

נר זיכרון לעילוי נשמת

סבנו הרב אליעזר שיפמן זצ"ל
ואשתו ע"ה

סבנו הרב ברוך חיים ברגמן זצ"ל
ואשתו ע"ה

סבנו ר' יצחק אלכסנדרוביץ' זצ"ל
ואשתו מרת ריבה ע"ה

סבנו ר' יצחק טיש זצ"ל
ואשתו מרת ציפורה ע"ה

סבנו ר' חיים גרינבלט זצ"ל
ואשתו מרת אינדל ע"ה

סבנו משה זאב ב"ר אליעזר שיפמן זצ"ל
ואשתו מרת חיה ע"ה

סבנו הרב משה בן ציון ב"ר ברוך חיים ברגמן הי"ד
ואשתו חיה שרה ע"ה

סבנו ר' שלום ב"ר יצחק אלכסנדרוביץ' הי"ד
ואשתו לאה הי"ד

סבנו ר' שלמה טיש ב"ר יצחק הי"ד
ואשתו מרת גיטל ב"ר חיים הי"ד

כל בני משפחתנו שנעקדו על קידוש ה' בשואה הי"ד

סבנו ר' שלמה דב ב"ר משה זאב שיפמן זצ"ל
ואשתו מרת ברכה בת הרב משה בן ציון ע"ה

סבנו ר' ישעיהו ב"ר שלום אלכסנדרוביץ' זצ"ל
ואשתו מרת גנדל ב"ר שלמה ע"ה

דודנו ר' בנימין ב"ר בנימין אלכסנדרוביץ' הי"ד

דודנו ר' שלום ב"ר ישעיהו אלכסנדרוביץ' זצ"ל

דודנו ר' אהרן חיים ב"ר שלמה דב שיפמן זצ"ל

ת.נ.צ.ב.ה

נר זיכרון לעילוי נשמת

סבנו הרב אליהו יאנובסקי זצ"ל
ואשתו מרת פרידא דינה ע"ה

סבנו הרב ישראל יצחק בן הרב אליהו יאנובסקי זצ"ל
ואשתו מרת יחד אסתר ע"ה

סבנו הרב איתמר בן הרב ישראל יצחק יאנובסקי זצ"ל
ואשתו מרת חיה ע"ה

סבנו ר' אליהו ב"ר איתמר יאנובסקי זצ"ל
ואשתו מרת שושנה ברכה ע"ה

סבנו הרב אורי שורץ זצ"ל
ואשתו מרת אסתר מלכה ע"ה

סבנו ר' יששכר דב ב"ר אורי שורץ זצ"ל

סבנו ר' יוסף חיים ב"ר דב ארי'ה ליימן זצ"ל
ואשתו מרת רחל ע"ה

סבנו ר' עוזר שולמן זצ"ל
ואשתו מרת רחל ע"ה

ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי נשמת

הרבנית הצדקנית פעריל דבורה ע"ה
בת מורינו הרב ישראל צבי יאיר שליט"א

הקדמה

"הללויה אודה ה' בכל לבב בסוד ישרים ועדה" ברוך הוא אלוקינו שבראנו לכבודו והבדלנו מן הטועים ונתן לנו תורת אמת וחיי עולם נטע בתוכנו" "שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה" להוציא לאור את הספר "משנה שלמה" על מסכת סוכה המצטרף לספרים קודמים בסדרה על מסכתות ברכות, שבת, ראש השנה, תענית, חגיגה, יומא, מועד קטן, ביצה, מגילה וקידושין, שהינו קובץ שאלות לחזרה ושינון בסגנון רב ברירתי עם תשובות בסוף כל פרק.

וידוע מאמר הגמרא "ושמעתי שהיו אומרים אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו" וראיתי בספרים הקדושים כי לימוד עם מפרשים הוא סגולה גדולה לזכירת הלימוד וכותב בעל הפלא יועץ (ערך זכירה) "ויש עוד זכירה אחרת שצריכה רבה והיא זכירת תלמודו. והן אמת כי זו מתת אלוקים היא ולא כל אדם זוכה לה, אבל זו מידת כל האדם בכל מידי דמידות טובות שכל אשר בכוחו לעשות יעשה. ומצינו (ברכות לח:; פסחים ס"ח:; ר"ה ל"ה.) גדולי עולם בעלי הש"ס דהוו מהדרי תלמודיהו כל תלתין יומין כדי שלא להיכלם לעולם הבא שאומרים אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו. ואנן מה נענה בתריהו" עכ"ל"ק. על כן העצה היא ללמוד את המשנה עם מפרשים כל אחד לפי כוחו ויכולתו ולחזור על תלמודו ע"י סיכום של שאלות ותשובות וכך בעז"ה יזכה האדם לזכור את לימודו לעולם הבא, על כן קראתי את חיבורי זה משנה שלמה כי ע"י לימוד משנה עם מפרשים זוכה האדם להחזיק בידיו לימוד שלם. אך ראשית חכמה יראת ה' וכתוב בספרים הקדושים כי על האדם להרהר בתשובה קודם לימודו ולכן הוספנו בראש כל דף את הכיתוב "אין עוד מלבדו" ו"אחד יחיד ומיוחד" להזכיר לנו כי על הלימוד להיות לשמו יתברך בלבד. עוד להזכיר למי שמתקשה בלימודו כי מי שנותן לאדם דעת ובינה להבין את התורה הקדושה הוא הקב"ה בלבד כמו שאנו מתפללים בתפילות שמונה עשרה "אתה חונן לאדם דעת ומלמד לאנוש בינה", על כן מי שמתקשה בלימודו יעמוד בתפילה לפני בורא עולם שיפתח לו את מעיינות החכמה.

צורת הלימוד

השאלות מתבססות על המשנה עם פרוש רבנו עובדיה מברטנורא זצוק"ל זי"ע, ולכן מומלץ ללמוד את המשנה עם פרוש רבנו מברטנורא בצרוף פרושו של הרב פנחס קהתי זצוק"ל זי"ע שמפרש את המשנה בדרך קלה ונעימה ללומד, השווה לכל נפש, לאחר מכן כדאי לעבור לספר השאלות ולראות האם אנחנו זוכרים את הפרוש הנכון למשנה.

בכותבנו את התשובות לא היתה כוונתנו לכתוב תשובות "מתחכמות" אלא לחזור רק על הלימוד ולכן התשובה הנכונה היא ברורה לכל מי שלמד את המשנה עם פירושה כמפורט. עוד הוספנו הערות והסברים לשאלות הדרושות הסבר מיוחד למען ירוץ הקורא בתשובות ויוסיף ידע גם מעבר למשנה הנלמדת. כמו כן במקומות שונים חזרנו בשנית על הסבר מסוים אע"פ שנכתב כבר במקום אחר להקלה על הלומד לחזור על לימודו בלי צורך לחפש את ההסבר במקום אחר.

1. בבא בתרא ?

2. פלא יועץ ערך דיבור

2. יגל יעקב על התורה לבעל הכף החיים זי"ע

הערה חשובה

אין לפסוק הלכה עפ"י ספר זה כלל ועיקר, לפסיקת הלכה יש לפנות למורה הוראה מוסמך.

מומלץ לכתוב את התשובות על דף נפרד ולא לסמן על דף השאלות, כדי שאפשר יהיה בעתיד לחזור שוב על השאלות ולבדוק את בקיאותנו במשנה.

כדאי בנוסף ללמוד את הפסיקה להלכה בנושאים עליהם דנה המשנה כגון הלכות סוכה, לולב ועוד, כיוון שחשוב לזכור שאין הלימוד עיקר אלא המעשה וכל לימודנו צריך להיות על מנת לקיים את דברי התורה

"שגיאות מי יבין מנסתרות נקני" השתדלנו מאד להקפיד שלא יהיו טעויות בספר, לכן אבקש בכל לב באם ימצא הלומד טעויות נא להודיעני על מנת שנתקן את הדרוש תיקון בעז"ה.

ואסיים בתפילתו של מו"ר זקננו הגאון הקדוש בעל "טהרת ישראל" זי"ע, שכתב בהקדמות לספריו ויה"ר לא"כ שאזכה ללמוד וללמד לשמור ולעשות ויקיים בי הפסוק לא ימוש התורה מפ"ך ומפי זרעך וזרע זרעך ויבנה ציון במ"ב אס"ו

המחבר

פרק א' משנה א' א

סֹכָה שֶׁהיא גְבוּהָה לְמַעַלָּה מֵעֲשָׂרִים אַמָּה, פְּסוּלָה. רַבִּי יְהוּדָה מְכַשֵּׁיר וְשְׂאִינָה גְבוּהָה עֲשָׂרָה טַפְחִים, וְשְׂאִין לָהּ שְׁלֹשׁ דְּפָנוֹת, וְשִׁחְמָתָה מְרַבָּה מִצְלָתָהּ, פְּסוּלָה. סֹכָה יִשְׁנָה, בֵּית שְׂמַאי פּוֹסְלִין, וּבֵית הֵלֵל מְכַשֵּׁרִין. וְאִיזוֹ הִיא סֹכָה יִשְׁנָה, כָּל שֶׁעֲשָׂאָה קֶדֶם לְחַג שְׁלֹשִׁים יוֹם. אָבֵל אִם עֲשָׂאָה לְשֵׁם חָג, אֶפְלוּ מִתְחַלֵּת הַשְּׁנָה, כְּשָׂרָה.

1. "סכה שהיא גבוהה למעלה מעשרים אמה, פסולה" כמה הם עשרים אמה במטרים?

- כעשרה מטרים
- כעשרים מטרים
- כשמונה מטרים

2. מדוע סוכה שהיא גבוהה יותר מעשרים אמה פסולה?

- כיוון שיש עניין שניתן יהיה להריח את ריח הסכך הנותן הרגשה של ישיבה בטבע, כמו שישבו אבותינו בסוכות שיצאו ממצרים, ואם הסכך הוא גבוה לא ניתן להריח את הסכך
- כיוון שיש צורך לשבת בסוכה, הנקראת דירת ארעי, ועד עשרים אמה ניתן לבנות את הסוכה עם חומרים שאיתם בונים דירת ארעי, אך מעל גובה זה צורת הבניה חייבת להיות כשל דירת קבע ולכן הסוכה פסולה כיוון שאין היא נקראת דירת ארעי
- כי מה שבגובה מסמל גאווה והיות ואין הקב"ה דר עם גאוותנים אסרו חכמים לבנות סוכה גבוהה, כדי שהקב"ה ידור איתנו יחד בסוכה

הערה לתשובה

כל האיסור לבנות עם חומרים המשמשים לדירת קבע, הוא רק אם לא ניתן לבנות את הסוכה אלא בחומרים אלו. אך אם ניתן לבנות את אותו גודל סוכה גם מחומרים המשמשים לבניית דירת ארעי, ניתן לבנות אותה גם מחומרים המשמשים לבניית דירת קבע.

3. "רבי יהודה מכשיר" מדוע מתיר רבי יהודה לבנות סוכה שהיא גבוהה למעלה מעשרים אמה?

- כיוון שבמקומו של רבי יהודה ידעו לבנות סוכות גבוהות מחומרים המיועדים לבניית דירות ארעי
- כיוון שרבי יהודה סובר שלא חייבים לשבת בסוכה הנקראת דירת ארעי אלא ניתן לשבת גם בסוכה הנקראת דירת קבע
- רבי יהודה לומד דין זה מגובהו של האולם בבית המקדש

4. "ושאינה גבוהה עשרה טפחים" מדוע אסור לעשות סוכה שהיא נמוכה מעשרה טפחים?

- א. כיוון שצריך לעשות סוכה באותו גודל של סוכה שעשו אבותינו שיצאו ממצרים
 ב. כיוון שאין אדם יכול לגור בסוכה קטנה כזו
 ג. תשובות א + ב נכונות

5. "ושאין לה שלש דפנות" האם צריך שכל שלוש הדפנות יהיו באותו גודל?

- א. כן, כיוון שזה נקרא נוי סוכה
 ב. לא, רק צריך שכל דופן לא תהיה קטנה מהשיעור שקבעו חכמים על מנת שתקרא דופן
 ג. תלוי מאיזה חומר עושים את הדפנות

6. "ושחמתה מרבה מצלתה, פסולה" מה הדין אם שיעור קרני השמש הנמצאות על קרקע הסוכה שווה לשיעור הצל הנמצא על קרקע הסוכה?

- א. הסוכה כשרה, כי בידוע שבסכך עצמו יש יותר צל מאשר שמש ומה שאנו רואים הוא רק קרני שמש שנכנסו דרך חורים קטנים וע"י כך הם מאירים הרבה יותר מגודל מקום כניסתם
 ב. הסוכה פסולה, כיוון שצריך שיהיה יותר צל משמש בסוכה
 ג. תלוי, אם מדובר ביום מעונן הסוכה כשרה אך אם מדובר ביום קייצי הסוכה פסולה

7. "סכה ישנה, בית שמאי פוסלין, ובית הלל מבשירין. ואיזו היא סכה ישנה, כל שעשאה קדם לחג שלשים יום" מהו שורש המחלוקת בין בית שמאי לבין בית הלל בעניין בניית הסוכה במשנתנו?

- א. האם צריך כל שנה לקנות חומרים חדשים לצורך בניית הסוכה, או שניתן להשתמש כל שנה באותם חומרים שהשתמשו בשנים עברו. בית שמאי סוברים שיש צורך להשתמש בחומרים חדשים ובית הלל סוברים שניתן להשתמש בחומרים ישנים משנים עברו
 ב. האם בבניית הסוכה צריך כוונה שבניית הסוכה תהיה לשם מצוות סוכה, או שניתן לבנות סוכה בעלמא ואח"כ להשתמש בה גם בתור סוכה לחג סוכות. בית שמאי סוברים שצריך לבנות סוכה לשם מצוות סוכה ובית הלל סוברים שניתן לבנות סוכה שלא לשם מצוות סוכה ואח"כ להשתמש בה לצורך מצוות סוכה
 ג. האם ניתן לבנות סוכה בגודל שתספיק רק לאכילה, או שיש צורך שהסוכה תהיה מספיק גדולה גם לצורך שינה. בית שמאי סוברים שצריך שהסוכה תהיה מספיק גדולה שיוכלו גם לישון בה ובית הלל סוברים שניתן לבנות סוכה שיוכלו רק לאכול בה

8. "אבל אם עשאה לשם חג, אפלו מתחלת השנה, כשרה" לשיטת בית שמאי אדם שבנה סוכה לשם מצוות סוכה בחודש שבט תשע"א האם יוכל להשתמש בסוכה זו בחג הסוכות תשע"ב?

- א. כן, כיון שבנה אותה לשם מצוות סוכה
 ב. לא, כיוון שיש לה דין של סוכה ישנה, שכן בנה אותה מעל לשלושים יום קודם לחג סוכות
 ג. תלוי, אם הוא יודע שלא יהיה לו זמן אחר לבנות את הסוכה אזי הסוכה כשרה, אך אם יהיה לו אח"כ זמן לבנות אותה אך מטעמי נוחות בנה אותה מוקדם הסוכה פסולה

9. אדם שבנה סוכה סתם בתוך שלושים יום קודם החג מדוע סוכה זו כשרה גם לדעת בית שמאי?

- כיוון שגם בית שמאי סוברים שצריך לתת לאדם מספיק זמן לבנות את הסוכה כדי שלא ילחץ ברגע האחרון
- כיוון שזמן זה הוא אחרי חופשת הקיץ ואין חשש שהאדם ישתמש בסוכה זו שלא לצורך החג
- כיוון ששואלים ודורשין בהלכות החג שלושים יום קודם החג ובידוע שמי שבונה סוכה בזמן זה לשם מצוות סוכה הוא בונה אותה

פרק א' משנה ב' א

הַעוֹשֶׂה סִכְתוֹ תַּחַת הָאֵילָן, כְּאִלּוּ עֲשָׂאָהּ בְּתוֹךְ הַבַּיִת. סִכָּה עַל גְּבִי סִכָּה, הָעֲלִינָהּ כְּשֶׁרָה, וְהַתְּחַתְּנָהּ פְּסוּלָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אִם אֵין דִּיּוֹרִין בְּעֲלִינָהּ, הַתְּחַתְּנָהּ כְּשֶׁרָה.

10. "העושה סכתו תחת האילן, כאלו עשאה בתוך הבית" מדוע אסור לעשות סוכה תחת האילן?

- כיוון שענפי האילן סוככים על סכך הסוכה ואסור להשתמש בהם בתור סכך כל זמן שהם מחוברים לעץ
- כיוון שמדובר במשנה בעץ פרי ויש חשש שהאדם יעבור על איסור בל תשחית
- כיוון שיש חשש שיפלו חרקים מענפי האילן לתוך מאכל האדם ועלול האדם לעבור על איסור אכילת שקצים ורמשים

11. למה מתכונת המשנה באומרה "כאילו עשאה בתוך הבית"?

- כלומר שזה נראה כאילו עשה בית קבע והיות וצריך דירת ארעי הסוכה פסולה
- הכוונה היא שכאילו יש תקרה מעל סכך הסוכה כמו שיש תקרה בבתים ולכן הסוכה פסולה
- אף תשובה אינה נכונה

12. "סכה על גבי סכה, העליונה כשרה, והתחתונה פסולה" מדוע אסור לבנות סוכה על גבי סוכה?

- כיון שכתוב בסוכות תשבו ולא בסוכה שנבנתה מתחת סוכה אחרת
- כי זה נראה כמו שבנה את הסוכה בתוך הבית
- תשובות א + ב נכונות

13. "רבי יהודה אומר, אם אין דיורין בעליונה, התחתונה כשרה" איזה תנאי צריך להתקיים לפי רבי יהודה על מנת שהסוכה התחתונה תהיה כשרה?

- שסכך הסוכה התחתונה רופף מאד עד שלא ניתן להניח עליו כרים וכסתות כדי לשבת עליהם
- שגובה שתי הסוכה אינו עולה על עשרים אמה
- תשובת א + ב נכונות

14. מהו שורש המחלוקת בין רבי יהודה לתנא קמא?

- מה הדין אם בנו שתי סוכות אחת על גבי השניה כאשר התחתונה משמשת לאכילה והעליונה לשינה, האם יש לאוכל דין של אוכל שהיה מתחת למיטה ולכן האוכל אסור באכילה. תנא קמא סובר שהאוכל אסור באכילה ורבי יהודה סובר שצריך לדעת האם אכלו בזמן שמשוהו ישן בקומה העליונה, שכן אם ישנו אסור לאכול ואם לא ישנו מותר לאכול
- מה הדין במצב בו ניתן לשים בדוחק כרים וכסתות על סכך הסוכה התחתונה האם הסוכה התחתונה כשרה או פסולה. תנא קמא סובר שהסוכה פסולה ורבי יהודה מכשיר
- מה הדין אם בנו שתי סוכות אחת על גבי השניה, את התחתונה בנו מעץ ואת השניה מפלסטיק, האם עוברים בזה על איסור כלאיים. תנא קמא סובר שיש בזה צד לחשש איסור כלאיים ורבי יהודה אומר שאין חשש כלאיים בדבר זה כלל

פרק א' משנה ג'

פֶּרֶס עָלֶיהָ סֹדִין מִפְּנֵי הַחֲמָה, או תַּחְתִּיָּה מִפְּנֵי הַנֶּשֶׁר, או שְׁפָרֶס עַל גְּבֵי הַקִּינּוֹת, פְּסוּלָה. אָבֵל פֹּרֶס הוּא עַל גְּבֵי נְקִלְיָי הַמָּטָה.

15. "פרס עליה סדין מפני החמה" מה פרוש מפני החמה?

- להגן על היושבים מפני השמש
- להגן על הסכך שלא יתייבש
- תשובות א + ב נכונות

16. "או תחתיה מפני הנשר" מה פרוש מפני הנשר?

- שלא ינשרו העלים לתוך הסוכה
- שלא יכנסו נשרים לתוך הסוכה
- תשובות א + ב נכונות

17. מדוע אם פרס אדם סדין מעל או מתחת לסכך הסוכה פסולה?

- כיוון שבזה הוא גורם שלא תישאר הסוכה חמתה מרובה מצילתה, היינו שהוא רוצה להשתמש בסדין לצורך סיכוך הסוכה, והיות והסדין הוא דבר המקבל טומאה הוא פסול לסיכוך הסוכה
- כיוון שמדובר שהוא הניח את הסדין לצורך יבושו, והיות שלא הניח את הסכך לשם סכך סוכה הסדין פסול בתור סכך
- כיוון שיש עניין שיריחו בסוכה את ריח העלים, והיות ודבר זה לא מתאפשר כאשר פורסים סדין על הסוכה לכן הסוכה פסולה

18. "או שפרס על גבי הקינוף, פסולה" מהו הקינוף?

- א. סוג של קני סוף המשמשים בד"כ לצל
 ב. מוטות העומדים בארבע קצוות המיטה ופורסים עליהם בד וזה נראה כעין החופה הנפרשת מעל ראשי החתן והכלה
 ג. מוטות המשמשים לתליית כביסה

19. מדוע אם פרס סדין על גבי הקינוף הסוכה פסולה?

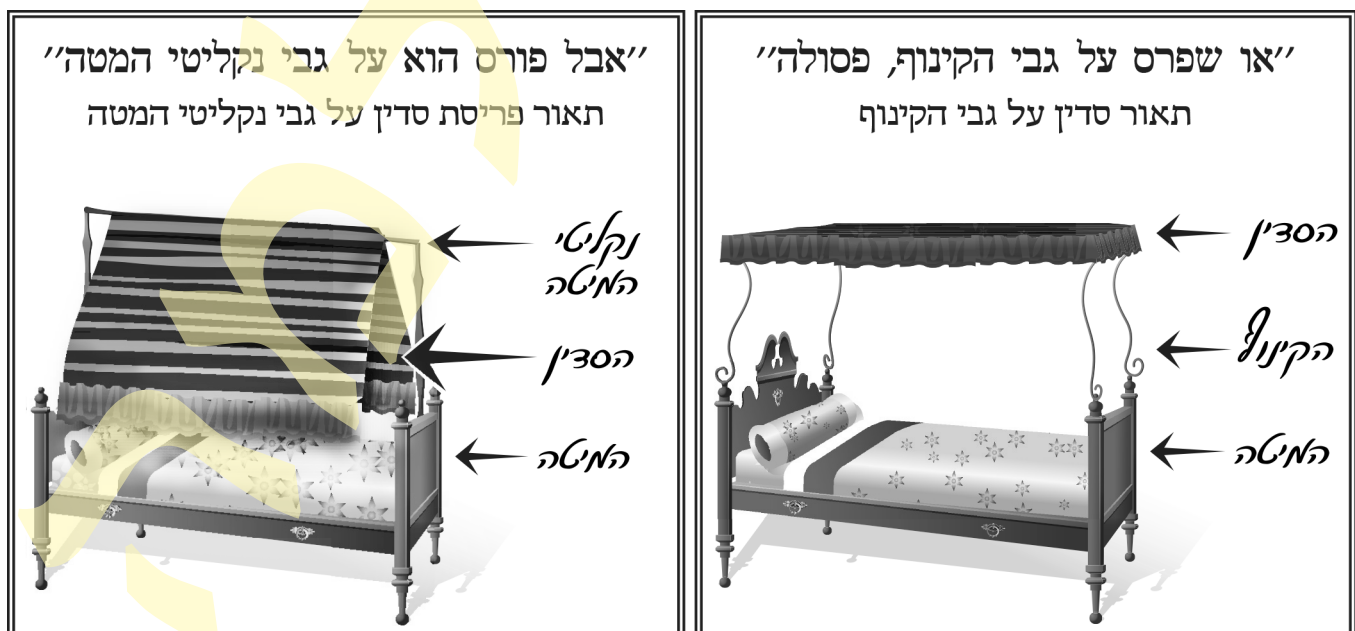
- א. כיוון שהסדין פסול להשתמש בו בתור סכך
 ב. כיוון שפריסת הסדין גורמת להפסק בין האדם לבין סכך הסוכה וזה נחשב כאילו הוא יושב בתוך אהל ולא בתוך סוכה
 ג. תשובות א + ב נכונות

20. "אבל פורס הוא על גבי נקליטי המטה" מהם נקליטי המטה?

- א. קרשים מעץ הנמצאים באורך המיטה
 ב. זוג מוטות העומדים באמצע המיטה ומותחים חבל ביניהם ועליו פורסים בד
 ג. ארבעת רגלי המיטה שפורסים מתחתם שטיח
 ד. שני קורות עץ התומכים במיטה שלא תיפול

21. מדוע אם פרס את הסדין על נקליטי המיטה מותר לו לשבת מתחת לסדין וזה יחשב לו שהוא יושב בתוך הסוכה?

- א. כיוון שעושה כן לשם הגנה מזבובים ויתושים ובמקום צער לא גזרו חכמים
 ב. כיוון שעושה כן לצורך שמירה על חום הגוף בזמן השינה ובמקום סכנה לא גזרו חכמים
 ג. כיוון שכאשר פורס את הסדין בצורה כזו נוצרת הצורה משולש ואין בגגו רוחב טפח ולכן אין זה נחשב כאהל

פרק א' משנה ד' ❧

הַדְּלָה עָלֶיהָ אֶת הַגֶּפֶן וְאֶת הַדְּלָעַת וְאֶת הַקְּסוּם וְסִכַּךְ עַל גְּבֵהָ, פְּסוּלָהּ. וְאִם הָיָה סִכּוּךְ הַרְבֵּה מֵהֶן, אוֹ שִׁקְצָצוֹן, כְּשֶׁרָהָה. זֶה הַכֶּלֶל, כֹּל שֶׁהוּא מְקַבֵּל טְמֵאָה וְאֵין גְּדוּלוֹ מִן הָאָרֶץ, אֵין מְסַכְכִין בוֹ. וְכֹל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מְקַבֵּל טְמֵאָה וְגְדוּלוֹ מִן הָאָרֶץ, מְסַכְכִין בוֹ.

22. "הדלה עליה את הגפן ואת הדלעת ואת הקסום וסכך על גבה, פסולה" מהו הקיסום?

- א. זרדים קטנים שמהם מיצרים קיסמי שיניים
- ב. סוג של פרח שהקוסמים משתמשים איתו לצורך מעשה קוסמות
- ג. סוג של עשב הגדל כמו גפן ודלעת וניתן לדלות (להשכיב) אותו על גבי הסוכה

23. מה דינה של סוכה שהדלו עליה ענפים שעדיין מחוברים לקרקע?

- א. הסוכה כשרה ובתנאי שאלו לא עצי ערלה
- ב. הסוכה פסולה, כיוון שסיככה בדבר המחובר לקרקע
- ג. תלוי אם המדובר בשנת שמיטה שאסור לגזום את העצים הסוכה כשרה, אך אם מדובר בשנה רגילה הסוכה פסולה

24. "ואם היה סכך הרבה מהן, או שקצצן, כשרה" באיזה מצב הסוכה יכולה להיות כשרה גם אם השתמשו בסכך שעדיין מחובר לקרקע?

- א. כאשר סיככו גם בסכך כשר אחר שהוא בכמות רבה יותר מהסכך שמחובר לקרקע
- ב. כאשר קצצו את הענפים שהניחו לצורך סכך מקרקע גידולם
- ג. תשובות א + ב נכונות

25. מדוע יש על אדם שהניח ענפים מחוברים לקרקע כדי לסכך בהם את סוכתו ואח"כ קצצם מהקרקע לנענע כל ענף בנפרד ורק ע"י כך הוא מכשיר את הסכך והסוכה?

- א. כיוון שידוע שפעמים יש כל מיני חרקים המתחבאים בין הענפים, ויש חשש שמא יפלו מהסכך לתוך צלחות הסועדים, ולכן חכמים נתנו עצה טובה לנענע את הענפים לפני שמניחים אותם על הסוכה וע"י הנענוע כל החרקים יפלו
- ב. כיוון שיש לנו כלל עשה ולא מן העשוי, היינו שצריך להניח את הסכך לצורך סיכוך ולא להשתמש בדבר שכבר היה שם לפני זה לצורך אחר ולהגיד שעכשיו הוא מתכוון שזה יהיה הסכך ולכן ע"י נענוע הסכך זה נחשב כאילו הניח את הסכך עכשיו בפעם הראשונה ולא עובר על עשה ולא מן העשוי
- ג. כדי להראות את חיבתו לכל ענף וענף בנפרד וע"י הנענוע הוא מראה שהוא נותן יחס מיוחד לכל ענף וענף ולא סתם זורק את כל הענפים על הסוכה

הסבר לעשה ולא מן העשוי

כאשר אדם צריך לעשות מצווה מסוימת, כגון בניית סוכה או ציצית, הוא צריך שכל דבר שנעשה יהיה לשם המצווה הנ"ל, ואין הוא יכול להשתמש בדבר שכבר היה קיים לטובת דבר אחר ולהשתמש בו גם לצורך המצווה הנ"ל, לדוגמא בסוכה, אם היה לו חדר בלי תקרה שעליו הניח ענפים סתם אין הוא יכול להפוך חדר זה לסוכה, כיוון שלא נעשה לשם כוונת המצווה, אלא הוא צריך להזיז את הענפים ולהחזירם למקומם, מתוך כוונה שכרגע עושה את זה לצורך הסוכה. בציצית לא ניתן לחבר כנף קשורים אליה חוטי הציצית לבגד, אלא צריך לקשור את החוטים לכנף כאשר הכנף כבר מחוברת לבגד ורק אז לקשור אליהם את חוטי הציצית.

"זה הכלל, כל שהוא מקבל טמאה ואין גדולו מן הארץ, אין מסככין בו. וכל דבר שאינו מקבל טמאה וגדולו מן הארץ, מסככין בו"
שלושת התנאים שצריכים להתקיים בסכך כדי שיהיה כשר לסכך בו את סוכה

1. דבר שאינו מקבל טמאה
2. דבר שגדל באדמה
3. דבר שכבר לא מחובר לאדמה

26. האם ניתן לסכך בסדינים?

- א. כן, ובתנאי שיהיו לבנים ובלוי ציורים
- ב. לא, כיוון שהם מקבלים טמאה
- ג. תלוי אם זה סדינים משומשים מותר אך בסדינים חדשים אסור לסכך

27. האם ניתן לסכך בעורות שאינם מעובדים?

- א. כן, אך רק בעורות של בהמה טהורה
- ב. לא, כיוון שהם אינם גדלים בקרקע
- ג. תלוי באיזה צבע העור, אם כהה שלא ניתן לראות דרכו את הכוכבים אסור, אך אם הצבע בהיר מותר

פרק א' משנה ה' ❧

חֲבִילֵי קֶשׁ וְחֲבִילֵי עֲצִים וְחֲבִילֵי זְרָדִין, אֵין מְסַכְכִין בָּהֶן. וְכֹלֵן שֶׁהִתְיַרָן, כְּשֵׁרוֹת .
 וְכֹלֵן כְּשֵׁרוֹת לְדַפְנוֹת.

28. "חבילי קש וחבילי עצים וחבילי זרדין, אין מסככין בהן" מדוע אסרו להשתמש בחבילות עצים קשורות לצורך סכך סוכה?

- א. כיוון שפעמים אדם היה חוזר עם חבילות אלו מהשדה והיה מניח אותם על גבי הסוכה לצורך יבוש העצים ולא לשם סכך, ואח"כ היה מחליט שהיות והם כבר על גג הסוכה הוא ישתמש בהם לצורך סכך על המבנה שכבר הניח את החבילות עליו, ובוזה הוא עובר על עשה ולא מן העשוי שצריך להתקיים בבניית הסוכה, שהרי הוא משתמש לצורך סכך בדבר שהיה כבר קיים בסוכה לפני שהחליט לעשות מבנה זה כסוכה
- ב. כיוון שיש בכך איסור בל תשחית שכן החבילות האלו מיועדות למכירה בשוק ולא לצורך שימושו הפרטי של האדם
- ג. תשובות א + ב נכונות

29. "וכלן שהתירן, כשרות" מהו חידושה של המשנה בפסקה זו?

- א. שאם קנה חבילות קש אלו בהיתר על מנת לסכך בהם הסוכה כשרה
 ב. שרק אם מלכתחילה התיר האדם את קשרי החבילות ופיזר את הקש באופן שווה על פני גג הסוכה, הסוכה כשרה
 ג. שאפילו אם התיר את חבילות העצים על גבי הסוכה, שלא לשם מצוות סכך לסוכה, אלא כדי שיהיה לו צל מהם, בכל זאת אם נמלך אח"כ בדעתו לקיים בסוכה זו את מצוות סוכה, הסוכה הינה כשרה, היות שבהתרת הקשרים הוא מראה שהוא רוצה שעצים אלו יהיו לצורך סכך וזה כדעת בית הלל בסוכה ישנה

30. "וכלן כשרות לדפנות" מהו אנו לומדים מפסקה זו של המשנה?

- א. שמותר למכור חומרים אלו בשוק לצורך בניית דפנות כשרות
 ב. שכל החומרים שלמדנו עליהם במשניות הקודמות שאסור לעשות מהם סכך, מותר להשתמש בהם לצורך בניית דפנות הסוכה
 ג. שאם רוצה האדם להשתמש בחבילות הקש לצורך הדפנות יש עליו לקשור אותם חזק אחת לשניה שלפחות יעמדו ברוח מצויה

﴿ פרק א' משנה ו' ﴾

מִסְכְּכִין בְּנִסְרִים, דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. וְרַבִּי מְאִיר אוֹסֵר. נִתֵּן עֲלֶיהָ נֶסֶר שֶׁהוּא רָחֵב אַרְבַּעַת טְפָחִים, כְּשֶׁרָה, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִישָׁן תַּחְתָּיו.

31. "מסככין בנסרים, דברי רבי יהודה. ורבי מאיר אוסר" מהם הנסרים עליהם מדברת משנתנו?

- א. לוחות מתכת שרוחבן שתיים וחצי טפחים
 ב. לוחות זכוכית צרים וארוכים
 ג. לוחות של עץ, שרוחבן הוא בין ארבע טפחים לשלושה טפחים

32. מהו יסוד המחלוקת בין רבי יהודה לרבי מאיר במשנתנו?

- א. האם בזה שהנסר הוא בין ארבעה לשלושה טפחים אנו מדמים אותה לתקרת הבית או לא. רבי יהודה לא מדמה, כיוון שהוא פחות מארבע טפחים ואין הוא נקרא מקום חשוב ולכן מותר לסכך בנסר כזה ואילו רבי מאיר סובר, כיוון שאין מתקיים בנסר זה דין לבוד, היות והוא גדול יותר משלושה טפחים, על כן הוא מדמה נסר זה לתקרת בית, ולכן הוא אוסר לסכך בנסר כזה
 ב. האם נהוג לבנות את תקרות הבית גם עם קרשים מעץ או שמא ניתן לבנות רק עם לוחות מתכת. רבי יהודה סובר שבונים גם עם לוחות עץ, ולכן ניתן לסכך בהם את הסוכה, ורבי מאיר סובר שניתן לבנות רק בלוחות מתכת ולכן אין לסכך בנסר עץ לפי שכתוב תשבו מעין תדורו
 ג. האם מותר להשתמש במסור לצורך ניסור קורות הסכך, או שאסור כמו שהיה אסור להשתמש בסכין על גבי המזבח רבי יהודה מתיר ורבי מאיר אוסר

33. "נתן עליה נסר שהוא רחב ארבעה טפחים, כשרה, ובלבד שלא יישן תחתיו" בחר את התמונה הממחישה את הדין עליו מדברת פסקה זו

34. מדוע כאשר הניח נסר רחב ארבעה טפחים במקום הסכך אולם הוא הניח אותו בצד הסוכה ולא באמצעו בכל זאת הסוכה כשרה?

- כיוון שזה מראה כי לא נשאר לו ענפים רגילים לסכך והוא שם את הנסר רק כדי למלא את החלל הריק שנשאר
- כי אנו מניחים שבהמשך החג הוא יניח במקום הנסר סכך כשר אחר
- כיוון שאנו מחשיבים את הנסר כהמשך הדופן של הסוכה, מה שנקרא דופן עקומה ואין אנו מתייחסים אליו כסכך הסוכה כמו שיבואר בהרחבה במשנה י'

35. מדוע במקרה עליו מדברת הסיפא של המשנה אוסרת המשנה דווקא לישון תחת נסר זה ואינה אוסרת אכילה תחת אותו הנסר?

- לפי שיותר מצוי שאנשים יירדמו בצידי הסוכה מאשר שהם יאכלו שם
- לפי שמצינו שאפילו שנת ארעי אסורה מחוץ לסוכה, לעומת אכילת ארעי שכן התירו לאוכלה מחוץ לסוכה
- באמת לאור השאלה הנ"ל בגמרא הוסיפו שאסור גם לאכול מתחת לנסר זה

פרק א' משנה ז' ❁

תִּקְרָה שְׂאִין עֲלֶיהָ מְעֻזְבָּה, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, בֵּית שְׂמַאי אוֹמְרִים, מִפְּקַפֵּק וְנוֹטֵל אַחַת מִבֵּינֵתִים, וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים, מִפְּקַפֵּק אוֹ נוֹטֵל אַחַת מִבֵּינֵתִים. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר, נוֹטֵל אַחַת מִבֵּינֵתִים, וְאֵינוֹ מִפְּקַפֵּק.

36. מזה המקרה עליו מדברת משנתנו?

- חדר שיש בו תקרה אך אין על תקרה זו טיח וטיט, כך שבעצם מה שנשאר בתקרה זו הם רק נסרים, שרוחב כל אחד מהם הוא פחות מארבע טפחים, והמשנה מלמדת שאסור להשתמש בחדר זה לצורך סוכה, כיוון שהניחו מתחילה את הנסרים לצורך בניית הבית ולא לשם סוכה, ולכן לא מתקיים הדין של עשה ולא מן העשוי
- בחדר שאין בו מרזב ויש חשש כי מי הגשמים יחלחלו לתוך הסוכה, ואנשים לא יוכלו לשבת בתוכה והעצה היא כי ישברו לבנה אחת מקיר החדר כדי שכל המים יתנקזו לשם ויצאו החוצה
- בחדר שרוצים להפוך אותו לסוכה והטיט והטיח התחילו להתקלף מקירות החדר וכרגע אין הקירות ראויים לשמש כדפנות הסוכה, ולכן יש צורך לפקפק את שאריות הטיח שנשאר ולהדביק טפטים במקומו

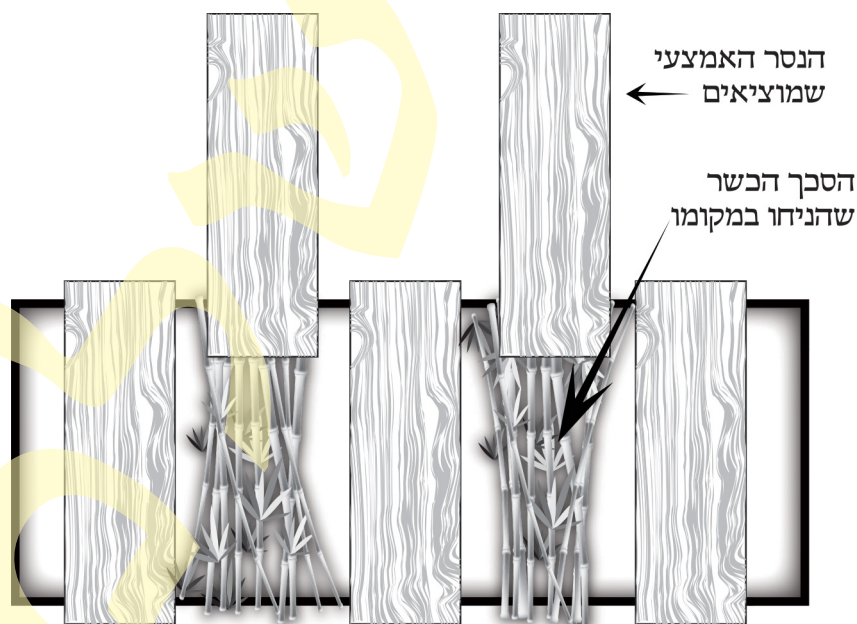
37. מה צריך לעשות כדי שחדר עם תקרה כזו יוכל לשמש כסוכה כשרה על פי דעת רבי יהודה?

- יש להרוס את כל החדר ולבנות אותו מחדש ובזמן הבניה יאמר בקול רם כי הוא בונה גם לשם מצוות סוכה
- לפי שיטת בית שמאי אין לחדר כזה תקנה, ולא ניתן להופכו לסוכה, אלא א"כ יבנה אותו מחדש ולשיטת בית הלל יש להרוס רק את התקרה ולבנות אותה מחדש
- לפי בית שמאי יש לנענע כל נסר בנפרד וכן יש להוציא נסר אמצעי מבין כל שלושה נסרים ולהניח במקומו סכך כשר, ולפי בית הלל מספיק או לנענע את כל הנסרים או להסיר נסר אמצעי מבין כל שלושה נסרים ולהניח במקומו סכך כשר

38. מהי דעת רבי מאיר באותו מקרה?

- יש להרוס את כל החדר ולבנות אותו מחדש ובזמן הבניה יאמר בקול רם כי הוא בונה גם לשם מצוות סוכה
- שאין מחלוקת בין בית שמאי ובית הלל בדין זה ולפי שניהם צריך ליטול נסר אמצעי מבין שני נסרים ולהניח במקומו סכך כשר והיות ועושה כן אין כבר צורך בנענוע הנסרים
- שצריך לפרק את כל הנסרים מהתקרה ולשים במקומם סכך כשר

הוצאת נסר אמצעי

פרק א' משנה ח' א

המקרה סכתו בשפודין או בארכות המטה, אם יש רוח ביניהן כמותן, כשרה החוטט בגדיש לעשות בו סכה, אינה סכה.

39. "המקרה סכתו בשפודין או בארוכות המטה, אם יש רוח ביניהן כמותן, כשרה" מהם השיפודין עליהם מדברת הרישא של המשנה?

- א. קרשים מעץ שהם כעין קילשונים שאסור לסכך בהם, כיוון שיצרו אותם לצורך עבודה בשדה
- ב. סדינים מפשתן שהיו רגילים לעטוף בהם את התינוק בזמן שפודים אותו בפדיון הבן
- ג. מוטות העשויים ברזל ואסור לסכך בהם, כיוון שהם לא מיוצרים מחומר שהוא גידול הקרקע

40. מהם ארוכות המיטה עליהם מדברת הרישא של המשנה?

- א. רגלי המיטה שפעמים הם ארוכות ופעמים הם קצרות
- ב. המוטות הארוכים הנמצאים באורך המיטה משני הצדדים, ואסור לסכך בהם אע"פ שהם מגדולי קרקע כיוון שאנו מחשיבים אותם כמו המיטה עצמה והרי למדנו שאין מסככים בכלי המקבל טומאה ובידוע שהמיטה היא כלי המקבל טומאה
- ג. שמיכות מכותנה שהיו משמשות לכסוי המיטה כדי שלא תתלכלך ואסור לסכך בהם, כיוון שלא עשו אותה לשם סכך

41. מה צריך לעשות אדם שרוצה להניח שפודין או ארוכות מיטה על גג סוכתו ועליהם להניח את הסכך על מנת שסוכתו תהיה כשרה?

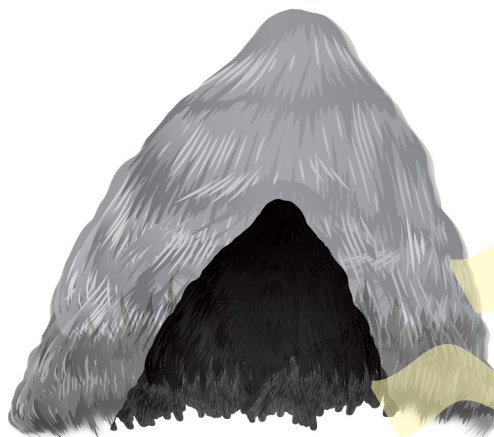
- א. יש עליו לקשור אותן חזק אחת לשניה על מנת שלא יעופו ברוח מצויה וגם ברוח שאינה מצויה
- ב. יש עליו להניח רווח בין שיפוד לשיפוד או בין ארוכה אחת לחברתה, במרחק כזה שיהיה יותר גדול מרוחב השיפוד, או הארוכה, ועל רווח זה יניח סכך כשר וזאת יש לעשות כדי שמקום הסכך הכשר יהיה יותר גדול בסה"כ ממקום מושב השפודין או הארוכות
- ג. יש עליו להטביל אותן במקווה טהרה על מנת שיהיה בטוח שהן טהורות שמא ירצה להניח עליהם תרומה או מבשר הקורבנות

42. "החוטט בגדיש לעשות בו סכה, אינה סכה" האם מותר לפתוח חלל בתוך ערימת תבואה כדי לעשות סוכה בחלל שנוצר?

- א. כן, רק יש צורך לנער את התבואה מחרקים
- ב. לא, היות ויש חשש כי כולם ישתמשו בערמות התבואה שלהם לצורך בניית סוכות ולא תהיה מספיק סחורה למכירה בשוק ומחיר הסחורה בשוק יעלה ולא יהיה לעניים מה לאכול בחג
- ג. לא, כיוון שהוא משתמש בתבואה שנשארה מלמעלה, לאחר יצירת הפתח בתור סכך, אך בפועל הוא לא הניח סכך זה אלא בזה שהוא פתח את אותו חלל נמצא שהתבואה שנשארה תשמש בתור סכך ובצורה כזו לא מתקיים הכלל של תעשה ולא מן העשוי ולכן הסוכה פסולה

"החוטט בגדיש"

תאור סוכה שנבנתה בתוך ערימת גדיש

פרק א' משנה ט

הַמְשַׁלְשֵׁל דְּפָנוֹת מְלַמְעֵלָה לְמַטָּה, אִם גְּבוּהָהּ מִן הָאָרֶץ שְׁלֹשָׁה טַפְחִים, פְּסוּלָה. מְלַמְטָה לְמַעְלָה, אִם גְּבוּהָהּ מִן הָאָרֶץ עֶשְׂרֵה טַפְחִים, כְּשֶׁרָה. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, כָּשֵׁם שֶׁמְלַמְטָה לְמַעְלָה עֶשְׂרֵה טַפְחִים, כִּף מְלַמְעֵלָה לְמַטָּה עֶשְׂרֵה טַפְחִים. הִרְחִיק אֶת הַסְּכּוּף מִן הַדְּפָנוֹת שְׁלֹשָׁה טַפְחִים, פְּסוּלָה.

43. "המשלשל דפנות מלמעלה למטה, אם גבוהה מן הארץ שלשה טפחים, פסולה" מה דינה של סוכה שהמרחק בין סיום דפנותיה לבין הקרקע הינו יותר משלושה טפחים?

- א. הסוכה כשרה, בתנאי שאין גדיים בקרבת הסוכה שבנה
- ב. הסוכה פסולה שכן ברווח בגובה של שלושה טפחים ויותר גדיים יכולים לעבור דרכו ואם גדיים יכולים לעבור דרכו אין המחיצה נקראת מחיצה
- ג. אם הבד שהניח לצורך הדופן הוא אלסטי ואם היינו מושכים אותו הרווח הוא פחות משלושה טפחים הסוכה כשרה, שאנו רואים כאילו הבד הוא מתוח, אך אם גם לאחר המתיחה הרווח יהיה גדול משלושה טפחים הסוכה פסולה

תאור סוכה שהוריד את הדפנות מלמעלה למטה

44. "מלמטה למעלה, אם גבוהה מן הארץ עשרה טפחים, כשרה" האם יש צורך שדפנות הסוכה יגיעו עד לסכך?

- כן, כיוון שכתוב תשבו מעין תדורו אנו למדים שכמו שאדם יושב בביתו רק כאשר הקירות מגיעים עד לתקרה כך יש צורך שדפנות הסוכה יגיעו עד לסכך
- לא, אלא יש צורך שגובה הדופן יהיה מינימום עשרה טפחים ואז הסוכה כשרה גם אם הדפנות אינן מגיעות עד לסכך
- אם ניתן לראות דרך החלל הריק את הכוכבים הסוכה פסולה, אך אם לא ניתן לראות הסוכה כשרה

תאור סוכה ששם את דפנות הסוכה מלמטה למעלה

45. "רבי יוסי אומר, כשם שמלמטה למעלה עשרה טפחים, כך מלמעלה למטה עשרה טפחים" במה חולק רבי יוסי על תנא קמא?

- רבי יוסי סובר כי אין להשאיר רווח כלל בין דופן הסוכה לקרקע ויש צורך שהדופן תיגע בקרקע, אך אין צורך שהדופן תיגע בסכך, הוא לומד דין זה מבניית המשכן
- רבי יוסי סובר כי יש צורך שדפנות הסוכה יהיו שלמות, היינו שמצד הסכך הם יגעו בסכך ובצד הקרקע הם יגעו בקרקע
- רבי יוסי סובר שיש צורך שדופן הסוכה יהיה מינימום עשרה טפחים, אך המרחק בין סיום הדופן לקרקע יכול להיות יותר רחוק משלושה טפחים, כיוון שלדעתו מותר לשים מחיצה תלויה בסוכה

46. "הרחיק את הסכך מן הדפנות שלשה טפחים, פסולה" האם ניתן לשים רווח בין סיום הדופן למלמעלה ובין הסכך במרחק של ארבע טפחים?

- כן, בתנאי שיש עץ הגדל מעל מקום הרווח שהוא יכול לשמש כסכך אם יהיה צורך
- לא, ניתן לשים רווח מקסימלי של פחות משלושה טפחים
- ביום שיש שמש חזקה הסוכה פסולה, אך ביום מעונן הסוכה כשרה, כיוון שמתקיים הכלל שצילתה מרובה מחמתה

תאור הסוכה עליה מדברת הפסוקה הנ"ל

פרק א' משנה י

בֵּית שְׁנֵפֶחַת וְסֹכֶה עַל גְּבִיּוֹ, אִם יֵשׁ מִן הַכֶּתֶל לְסֹכֶה אַרְבַּע אַמּוֹת, פְּסוּלָה. וְכֵן חָצֵר שֶׁהִיא מְקַפֶּת אֶכְסָדְרָה. סֶכָה גְדוּלָה, שֶׁהִקִּיפוּהָ בְדָבָר שֶׁאֵין מְסַכְכִים בּוֹ, אִם יֵשׁ תְּחִתּוֹ אַרְבַּע אַמּוֹת, פְּסוּלָה.

47. "בית שנפחת וסכך על גביו, אם יש מן הכתל לסוכך ארבע אמות, פסולה" מה הדין שמלמדת אותנו הרישא של המשנה?

- א. שאם לדוגמא נשבר בבית מסוים חלק מהתקרה ורוצים לעשות מאותו חדר סוכה ע"י שישימו סכך, במקום החלל שנוצר בתקרה, כתוצאה מהשבר, אזי אם יש מרחק פחות מארבע אמות בין מקום הנחת הסכך לבין קירות החדר, הסוכה כשרה, שכן אנו אומרים שהתקרה שנשארה היא המשך דופן הסוכה, ואם יש יותר מארבעה אמות, הסוכה פסולה. וכל זאת אנו אומרים רק אם הרווח בין הסכך לדופן הוא מלא בחומר כדוגמת התקרה שנשארה, אך אם הרווח הוא ריק, המרחק בין הסכך לדופן צריך להיות לא יותר משלושה טפחים
- ב. שאם לאדם היה בית במקום מסוים והבית נהרס, ועכשיו הוא רוצה לבנות באותו מקום סוכה, יש עליו להרחיק את הסוכה מהכותל הנמצא בסמוך אליה ארבע אמות, כי יש חשש שע"י בניית הסוכה עלולים ח"ו יסודות הכותל לזוז וע"י כך הכותל ייפול
- ג. אם אדם מסוים שכר מבעל הבית את עליית הגג והוא מעוניין לבנות שם סוכה, אם גודל הגג הוא ארבע על ארבע אמות מינימום מותר לו לבנות שם סוכה, אך אם גודל הגג הוא קטן משיעור זה אסור לבנות שם סוכה

48. מהי דופן עקומה עליה מדברת משנתנו?

- א. אם בנה את דפנות הסוכה מאבנים ולא השתמש בפלס ובסוף שם לב שהדופן נבנתה עקום
- ב. כאשר האדם בונה סוכה בצורת משולש כך שגג הסוכה הוא עקום

ג. במצב שבו יש דבר המפריד בין מקום הנחת הסכך לבין דפנות הסוכה אנו אומרים שאותו המקום המפריד הוא המשך דופן הסוכה בתנאי שהמרחק בין דופן הסוכה לסכך אינו עולה על ארבעה אמות

49. מניין אנו למדים את הדין של דופן עקומה?

- א. הלכה למשה מסיני
- ב. מהכלל של גוד אחית וגוד אסיק
- ג. מסברא של תנאים

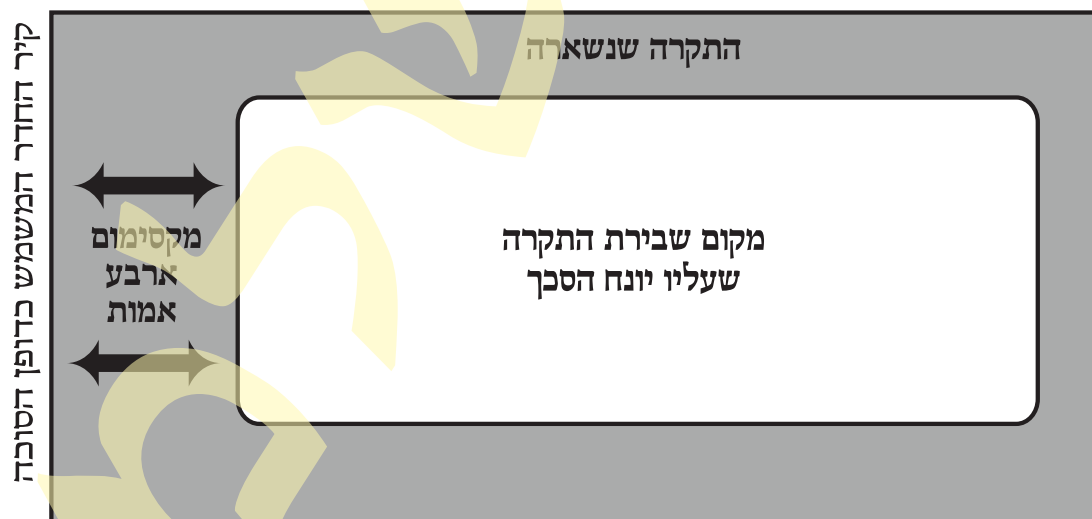
50. מה דינה של סוכה שהניחו סכך פסול באמצעה בגודל של יותר מארבעה טפחים?

- א. הסוכה כשרה, בתנאי שמתקיים הכלל צילתה מרובה מחמתה
- ב. הסוכה פסולה, אך אם גודל הסכך היה פחות מארבעה טפחים הסוכה היתה כשרה
- ג. הסוכה כשרה, כיוון שמותר לשים סכך פסול עד לגודל של חמישה טפחים

51. מה דינה של סוכה שיש הלל ריק בין מקום הנחת הסכך לבין דופן הסוכה?

- א. אם המרחק אינו עולה על שישה טפחים הסוכה כשרה
- ב. אם המרחק אינו עולה על שלושה טפחים הסוכה כשרה
- ג. אם המרחק אינו עולה על שני טפחים הסוכה כשרה

תיאור הסוכה עליו מדברת הרישא של המשנה

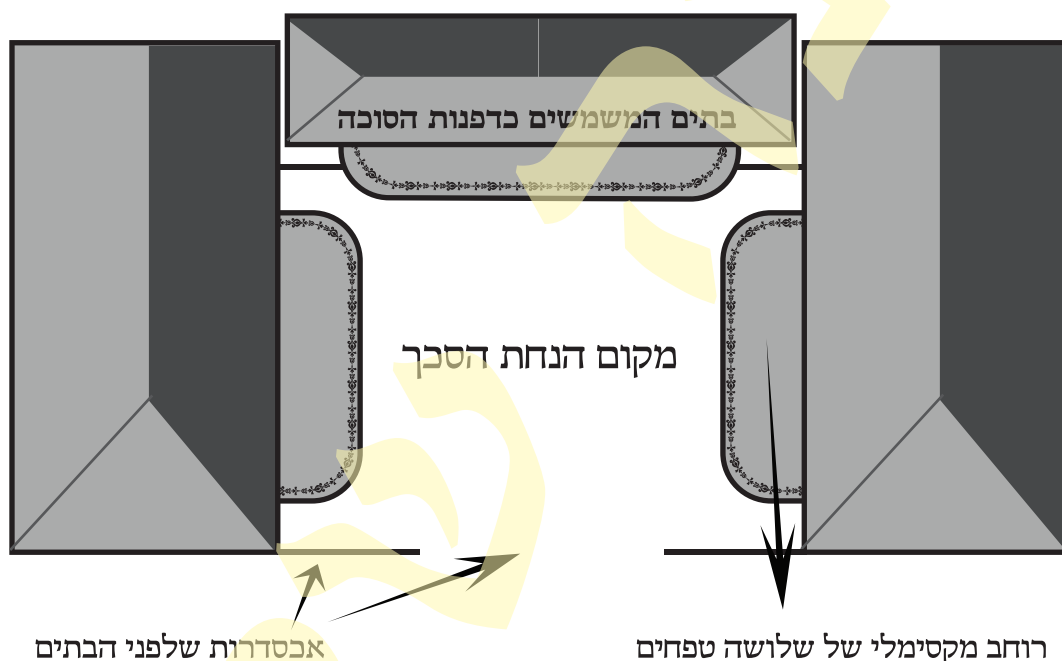

52. "וכן חצר שהיא מקפת אכסדרה" מהי אכסדרה?

- א. מחסן לפרות העונה שהיו בונים מאחורי הבתים
- ב. תקרה על עמודים שבונים לפני חצרות הבתים שהיא כעין הפרגולה של ימינו או כעין גגונים שבונים בכניסה לבתים
- ג. מקום מוקף גדר אבנים שהיה משמש כגינת ירק

53. מה המקרה עליו מדובר בפסקה זו של המשנה?

- א. שיש שלושה בתים משלוש רוחות, ויש להם אכסדרה מלפניהם, והאדם רוצה לעשות סוכה בחלל שנוצר בין שלושת הבתים, כך שקירות הבתים יהוו דפנות הסוכה, ואת הסכך הוא מניח בסוף תקרות האכסדראות, והמשנה מלמדת שאם רוחב תקרת האכסדרה הינו פחות מארבע אמות, סוכה זו כשרה, אך אם רוחב התקרה הינו גדול מארבע אמות, הסוכה פסולה.
- ב. שישנם שלוש אכסדראות בנויות בצורת האות ח' והאדם רוצה להשתמש בקירות האכסדראות שיהיו דפנות לסוכה, והמשנה מלמדת שאם הקירות הם בגובה של למעלה מעשרה טפחים הסוכה כשרה.
- ג. שהאדם רוצה לבנות בתוך האכסדרה סוכה, והמשנה מלמדת שאם גג האכסדרה בנוי מחומר שניתן לסכך בו הסוכה כשרה

54. "סכה גדולה, שהקיפוח בדבר שאין מסככים בו, אם יש תחתיו ארבע אמות, פסולה" מהי סוכה גדולה עליה מדברת משנתנו?

- א. סוכה שיכולים לשבת בתוכה לפחות מאה אנשים
- ב. סוכה הבנויה ארבע אמות על ארבע אמות או יותר
- ג. סוכה שיש בה סכך בגודל של לפחות שבעה על שבעה טפחים

55. מהו הדין אותו מלמדת אותנו הסיפא של המשנה?

- א. שלא ניתן לסכך בסכך לא כשר ואם הניחו סכך כזה על סוכה הוא פוסל את כל הסוכה מלהיות כשרה
- ב. שאם סככו באמצע הסוכה בסכך כשר, ובצד הסכך הכשר, הניחו חומר שאינו כשר לסכך בו, אם המרחק בין הסכך הכשר, לדופן הסוכה, אינו עולה על ארבע אמות,

הסוכה כשרה ואם המרחק גדול מארבעה אמות הסוכה פסולה שזה כמו המקרה של הרישא במשנה

ג. שאם אדם השיג ענפי דקל קצרים שלא ניתן להניח אותם מקצה לקצה אלא א"כ יקשור אותם באמצעות חוטי ברזל לדפנות הסוכה, אם אורך החוטים לא יעלה על שלוש אמות הסוכה כשרה, אך אם יש צורך בחוטים ארוכים יותר הסוכה פסולה

56. מדוע פירטה המשנה את שלושת המקרים ולא הסתפקה רק במקרה אחד שממנו היינו לומדים את שאר הדינים?

- כדי שהלומד את המשנה יקבל שכר רב על לימודו
- כיוון שמכל מקרה אנו לומדים דברים מסוימים שלא ניתן היה ללמוד מהמקרים האחרים
- באמת לא היה צורך לפרט את כל המקרים, אך כך היתה דעתו של רבי יהודה הנשיא מסדר המשנה

הסבר לתשובה

המשנה פירטה לנו את שלושת המקרים, כיוון שכל מקרה מדבר על מצב נתון אחר שלא ניתן היה ללמוד אותו מהמקרים האחרים. המקרה הראשון של התקרה שנפחתה מהבית בא ללמד שאפילו שהמקרה הראשון מדבר על אותו הבית, שכן קיר הבית והתקרה הם דבר אחד, בכל זאת הסוכה פסולה, אם גודל התקרה שנשאר עד למקום הסכך הינו גדול מארבע אמות, ולעניין האכסדרה, ללמד שאפילו שתקרת האכסדרה ודפנות הסוכה הם שני דברים נפרדים בכל זאת גם להם אותו הדין של עד ארבע אמות כשרה. המשותף לשני מקרים אלו שבהם הפסול הוא משום תעשה ולא מן העשוי, שכן התקרות היו שם לפני בניית הסוכה ולא בנו אותם דווקא לצורך הסוכה, ולמדנו שיש צורך בעשה ולא מן העשוי ולכן דברים אלו פוסלים אם הם רחבים יותר מארבעה אמות והמקרה השלישי מלמד שאותו הדין הוא גם אם הניחו סכך פסול בין הדופן לסכך הכשר אף על פי שבמקרה זה הכלל הוא מדין סכך פסול ולא מדין עשה ולא מן העשוי כמו בשני המקרים הראשונים

פרק א' משנה יא

הַעוֹשָׂה סִכְתּוֹ כַּמִּין צְרִיף, או שִׁסְמְכָהּ לַכֶּתֶל, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹסֵל, מִפְּנֵי שְׂאִין לָהּ גַּג, וְחֻכְמִים מְכַשִּׁירִין. מִחֻצְלַת קָנִים גְּדוֹלָה, עֲשָׂאָה לְשִׁכְיָהּ, מְקַבְּלַת טְמֵאָה וְאִין מְסַכְּכִין בָּהּ. לְסִכּוֹף, מְסַכְּכִין בָּהּ וְאִינָה מְקַבְּלַת טְמֵאָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, אַחַת קִטְנָה וְאַחַת גְּדוֹלָה, עֲשָׂאָה לְשִׁכְיָהּ, מְקַבְּלַת טְמֵאָה וְאִין מְסַכְּכִין בָּהּ. לְסִכּוֹף, מְסַכְּכִין בָּהּ וְאִינָה מְקַבְּלַת טְמֵאָה.

57. "העושה סכתו כמין צריף, או שסמכה לכתל, רבי אליעזר פוסל, מפני שאין לה גג, וחכמים מכשירין" העושה סוכתו כמין צריף כיצד נראית סוכתו?

ג. כך

ב. כך

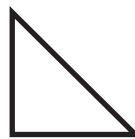

א. כך

58. כיצד נראית סוכה שסמוכה לכותל?

ג. כך

ב. כך

א. כך

59. מדוע פוסל רבי אליעזר סוכה שהיא כמין צריף או שסמך אותה לכותל?

א. כיוון שלא נהוג לבנות סוכות כאלו

ב. כיוון שלא ניתן להבחין מהו הגג ומהו הדופן

ג. כיוון שאין עומדת ברוח מצויה

60. "מחצלת קנים גדולה, עשאה לשכיבה, מקבלת טמאה ואין מסככין בה. לסכך, מסככין בה ואינה מקבלת טמאה" מה מלמדת אותנו פסקה זו של המשנה?

א. שאם אדם עשה סתם מחצלת קנים גדולה, אנו אומרים שהוא לא התכוון לעשות אותה לשם שכיבה, כיוון שהיא גדולה וקשה לשכיבה, ומסתמא עשאה לשם סכך, ולכן מותר לסכך בה ואין היא מקבלת טמאה ואין היא נקראת כלי, אך אם בשעה שהכין אותה אמר שעושה אותה לשם שכיבה, אסור לסכך בה, כיוון שהיא מקבלת טמאה ויש לה דין כלי

ב. שאם אדם הכין סתם מחצלת קנים קטנה הוא התכוון לעשותה לשם שכיבה והיא נקראת כלי ולכן אסור לסכך בה כיוון שהיא מקבלת טמאה, אך אם בשעת הכנתה הוא אמר שאין הוא עושה אותה לשם שכיבה, מותר לסכך בה ואין היא מקבלת טמאה ואין היא נקראת כלי

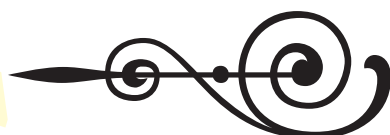
ג. תשובות א + ב נכונות

61. "רבי אליעזר אומר, אחת קטנה ואחת גדולה, עשאה לשכיבה, מקבלת טמאה ואין מסככין בה. לסכך, מסככין בה ואינה מקבלת טמאה" במה חולק רבי אליעזר על תנא קמא?

א. רבי אליעזר סובר כי כאשר אדם עושה סתם מחצלות בין גדולות ובין קטנות, הוא מתכוון שהם יהיו לשם שכיבה, ולכן אסור לסכך בהם, כיוון שיש להן דין כלי והן מקבלות טמאה, והרי למדנו שאסור לסכך בדבר שמקבל טמאה, אך אם בשעת עשיית המחצלות הוא יאמר במפורש שאין הוא מתכוון לעשותם לשם שכיבה, אלא לשם סיכוך בלבד, יהיה ניתן לסכך במחצלות אלו בין שהם קטנות ובין גדולות, כיוון שבמקרה כזה אין להן שם כלי ואין הן מקבלות טמאה ולכן ניתן לסכך בהם

ב. רבי אליעזר סובר שהמחצלות בהם אוסרת המשנה לסכך, המדובר הוא במחצלות שעשויות מקני סוף, שהם מקבלות טמאה, ולכן אסור לסכך בהם, אך במחצלות שעשויות מקני סוכר מותר לסכך כיוון שאין שם כלי עליהם ואין הם מקבלות טמאה

ג. רבי אליעזר סובר שאסור לסכך במחצלות המיוצרות בחו"ל, כיוון שחכמים גזרו טמאה על ארץ העמים, אך על מחצלות שיוצרו בארץ ישראל, בין גדולות ובין קטנות, מותר לסכך בהם כיוון שאין הן מקבלות טמאה אע"פ ששם כלי עליהן

תשובות לפרק א'									
א	53	ב	40	ב	27	ב	14	א	1
ג	54	ב	41	א	28	ג	15	ב	2
ב	55	ג	42	ג	29	א	16	ב	3
ב	56	ב	43	ב	30	א	17	ב	4
א	57	ב	44	ג	31	ב	18	ב	5
ב	58	ג	45	א	32	ג	19	א	6
ב	59	ב	46	א	33	ב	20	ב	7
ג	60	א	47	ג	34	ג	21	א	8
א	61	ג	48	ב	35	ג	22	ג	9
		א	49	א	36	ב	23	א	10
		ב	50	ג	37	ג	24	ב	11
		ב	51	ב	38	ב	25	ג	12
		ב	52	ג	39	ב	26	ג	13